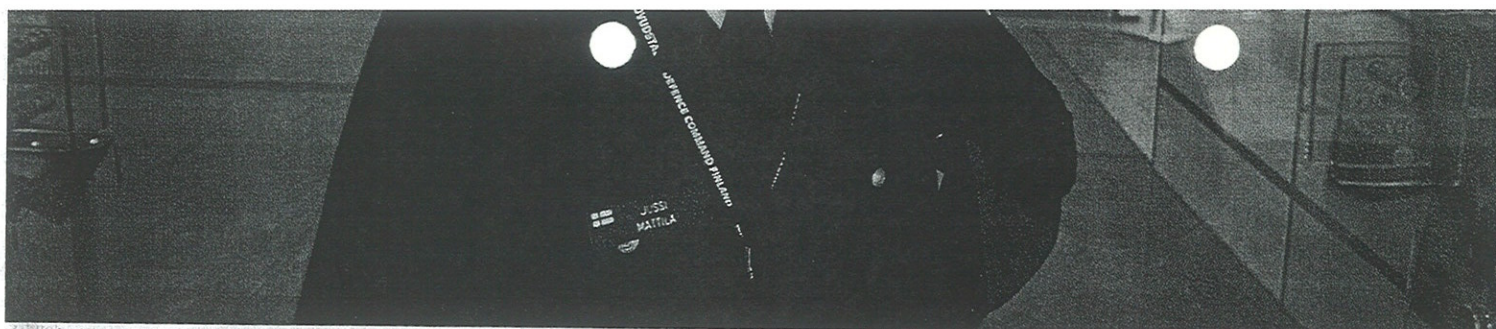


HS
16.10.2007



Yritysjohtajaisät ovat ylivoimaisesti nihkeimpiä lähtemään perhevapaille lapsen syntymän jälkeen, mutta sotilaista miltei jokainen käyttää hoivatalaisuutta hyväkseen. Kommentajakapteeni Jussi Mattila palasi maanantaina kolmen viikon isyyslomalta uuteen työpaikkaansa pääesikuntaan.

Puolet yritysjohtajista ei halua pitää minkäänlaisia perhevapaita

► Sotilaat, poliisit ja tehdastyöläiset käyttävät useimmin isyysvapaita

Pentti Laitinen
HELSINGIN SANOMAT

► Neljäsosa kaikista isistä jättää käyttämättä kaikki oikeutensa perhevapaisiin. Yritysten ylimmässä johdossa toimivista isistä lasten hoitoon tarkoitettuihin vapaista kieltäytyy lähes joka toinen.

Useimmin perhevapaita käyttävät julkisen sektorin virkamiehet, esimerkiksi sotilaat ja poliisit. Myös alle kymmenen prosenttia prosessityöntekijöistä jättää vapaansa käyttämättä.

Ahkeria perhevapaiden käyttäjiä ovat myös terveydenhuollon ammattilaiset sairaanhoitajista lääkäreihin.

Tietoja isien perhevapaiden käyttäjän perherakenteesta, ammateista ja palkkaustausta ovat ensi kertaa sel-

vittäneet Kelan, Palkansaajien tutkimuslaitoksen ja Etlan tutkijat. Tuloksia on julkaistu uudessa Talous & Yhteiskunta-lehdessä.

Perhevapaoikeutta hyödyntämättömiä isä löytyy yritysjohdajien lisäksi runsaasti yliopistojen opettajista, taiteilijoista sekä maa- ja metsätaloudesta.

Tutkijat arvelevat, että hiukan sekavaa "passiivisten" ammattiryhmien joukkoa saattaa yhdistää suhteellisen vapaa työaika, jolloin oman työajan hallinta tekee mahdolliseksi osallistumisen perheen toimiin ilman muodollista perhevapaita.

Aikaisempien tutkimusten luomista mielikuvista poikkeaa se, että vähintään isyysloman pitävien isien listalla on run-

saasti erilaisia teollisuuden ammattilaisia.

Joka viides palkansaaja ja vain joka kolmas yrittäjä ei ole käyttänyt perhevapaita.

Pienistä yrityksistä jäädään huomattavasti harvemmin perhevapaille kuin suuremmista. Alle kymmenen henkeä työllistävissä yrityksissä 27 prosenttia isistä ei ole ollut isyys- tai perhevapaalla. Heidän osuutensa yli 250 hengen yrityksissä on 14 prosenttia.

Kaikkein suurituloisimmat jäävät perhevapaan ulkopuolelle käytännössä yhtä usein kuin kaikkein pienituloisimmat.

Erityisesti pienituloisuus johtaa siihen, että perhevapaita ei hyödynnetä samassa määrin kuin keskituloisissa perheissä.

Koulutustason noustessa vapaiden käyttöaste nousee. Alle viidennes isistä jättää käyttämättä isyys- ja vanhempainvapaan, jos isällä tai hänen puolisoillaan on korkea-

koulututkinto.

Tutkijat kuitenkin huomauttavat, että perusastetta lukuun ottamatta koulutustasojen erot eivät ole kovin suuria, ja huomattava enemmistö isistä siirtyy tutkimuksen kahteen keskimmaiseen koulutusluokkaan.

Perhevapaat vaikuttavat myös naisten ja miesten välis-

ten palkkaerojen taustalla, koska valtaosa niistä pitävät naiset.

Lasten vaikutus naisten palkkakehitykseen näyttää Suomessa pääasiassa yhdenmukaiselta ulkomailta saatujen tutkimustulosten kanssa, eli myös Suomessa lapsilla on merkittävä negatiivinen vaikutus naisten palkkoihin.

Tutkijoiden mukaan näyttää-

kin siltä, että sukupuolten välisten palkkaerojen merkittävää kaventumista on vaikea saavuttaa ilman, että isät ottaisivat aiempaa suuremman vastuun lasten hoitamisesta.

Kaikkiaan perhevapaan käyttäjiä koskevan tutkimuksen aineisto käsitti yli 102 000:n vuosina 2001–2004 syntyneen lapsen ja heidän vanhempiensa tiedot.

TIETOKULMA

Vapaalla käy monenlaisia ammattilaisia

► Äitiysvapaa on 105 arkipäivää.
► Isyysvapaa on 18 arkipäivää, jonka isä voi pitää äitiys- tai vanhempainvapaalla. Usein se ajoitetaan ainakin osin lapsen syntymän aikoihin.
► Vanhempainvapaa on hieman yli kuusi kuukautta (158 arkipäivää). Äitiysvapaan päätyttyä pidettävän vapaan äiti ja isä voivat jakaa sopimuksensa mukaan.

► Isän bonusvapaa on 12 arkipäivää. Isä on siihen oikeutettu, jos hän käyttää vanhempainvapaan kaksi viimeistä viikkoa.
► Vähiten perhevapaita käyttävän isän ammatti on: pää- tai toimitusjohtaja, yliopisto- tai korkeakouluopettaja, taiteilija tai urheilija, pienyrityksen johtaja, metsuri, maanviljelijä, tuotantotai linjajohtaja, sairaala- tai kelttiöapulainen, siivoaja.

► Useimmin perhevapaita käyttävä isä on ammatiltaan: puutuotteiden teollinen valmistaja, sotilas, sairaanhoitaja, metalliteollisuuden työntekijä, laitoksen koneenhoitaja, lääkäri tai muu terveydenhuollon asiantuntija, painaja tai paperituotetuontekijä, komisario tai ylikons- taapeli, luokanopettaja tai lastentarhanopettaja.

HS

Wallin ehdottaa yhteensä puolentoista vuoden vapaita

► EK: Muutos johtaisi naisten aseman heikentymiseen



Elinkeinoelämän Keskusliiton laki- ja sosiaaliosaston asiantuntija Mika Rantaharvanti muistuttaa, että perhevapaa-asioiden tilanne on meillä maailman huippuluokkaa. "Wallinin lämmittänyt Islannin-malli johtaisi mielestämme naisten työmarkkina-ase-

Komentajakapteenin muutosten syksy

Jyri Raivio
HELSINGIN SANOMAT

► Kelan perhevapaita koskevassa tutkimuksessa sotilaat ovat kärkeä. Vain va- jaat seitsemän prosenttia perhevapaisiin oikeutetuista jättää hankittua lisä tietoa.

ikäistensä tavoin heräkin kolmen tunnin välein", tuore isä sanoo.

Perhelomajärjestelmän muut mahdollisuudet ovat Mattilan perheessä vasta harkinnassa. Ennen päätöksiä on hankittava lisä tietoa.

Toinen perhevapaa tarkoittaa käytävä ammattiryhmä on poliisin keskiö, ylikons- taapeli ja komisario. Yksi heistä on Helsingin poliisilaitoksen ylikons- taapeli Timo Kämäräinen, 38.

Hän palaa tällä viikolla töihin kuukauden kestäneen

Väärä pakkaus tuli kalliiksi e-pillerin rinnakkaistuojuille

► Lääkkeiden rinnakkaistuoju- harjoittava Paranova on tuomittu 45 000 euron kor- vauksiin ja maksamaan 20 000 euron oikeudenkäyntikulut väärän e-pilleripakkauksen vuoksi.

Helsingin käräjäoikeuden mielestä Paranova loukkasi tahallaan Organon-yhtiön tavaramerkkiä vääränlaisella Mercilon-pakkauksella.

Käräjäoikeuden mielestä virhe oli se, että uudelleen- pakkauksen eli Paranovan ja valmistajan eli Organonin nimet oli painettu pakkauksessa lähekkäin. Näin syntyi käsitys, että yhtiöllä on liike- suhde, mikä loukkasi Mer- cilon-tavaramerkkiä. HS

S-Pankki sai miljoonia euroja ja onnittelukukkia

► S-Pankki aloitti maanantai- na toimintansa keräämällä talletuksia kauppa-asiakkailta. Suurin raportoitu yksittäinen talletus oli 400 000 euroa pankkivekselinä.

"Avattujen tilien tai tallet- tujen summien tarkasta mää- rästä ei ole vielä tietoa. Miljoon- nista euroista puhutaan, kun katsotaan uusia talletuksia", toimitusjohtaja Pekka Ylihu- rila kertoo. Hänen mukaansa se on pois muiden pankkien tileiltä.

Lisäksi 822 miljoonaa oli vanhoja säästökassavaroja.

Bioteekniikkayhtiön toimitusjohtaja voitti riidan potkurahoista

► Käräjäoikeus: Adoptio ei silti synnä naispomon irtisanomiseen

Tuomo Pietiläinen
HELSINGIN SANOMAT

► Espoonlainen nainen on voitti

Krister Ahlström muotoilutoimis osakkaaksi

► Tunnettu muotoilun puolestapuhuja vuorineu Krister Ahlström on m vähemmistöosakkaaksi L gence-muotoilutoimisto. Sijoittajaryhmässä ovat r na myös konsultti, DI N Oravainen ja liikejuristi jo Rälkkönen.

Viisitoista vuotta toim Desigence on erikoistunut strategiseen muotoiluun. pääomistajat ovat Arto I konen ja Jorma Savolai



Vanha jäänmurtajaviitonen

Jäänmurtaja- viitosten lunas loppuu pian

► Suomen Pankki hoput palauttamaan hopeanväri markkoja ja jäänmurtaja- aiheisia viiden markan k ta pankkiin. Niiden lunas nen loppuu vuodenvaiht jonka jälkeen ne ovat ma välineenä täysin arvottom Markat palautetaan Sue Pankin pääkonttorin asia kassaan.

tusjohtajalleen vain k kuukauden irtisanom palkan, sillä yhtiön hallit mielestä potkuhitiin oli tyi muslim mukainen irt misperuste. Johtajasop: sen mukaan toimitusjoi saattoi sanoa irti milloin mutta silloin piti maks kuukauden palkka.

Naisen mielestä hän sa